
YUNANİSTAN EKONOMİSİ MERCEK ALTINDA - 1 ŞUBAT 2010

Erhan TÜRBEDAR

12.04.2009

Avrupa Merkez Bankası, yüksek bütçe açığı ve devlet borçlarına ilişkin verileri doğru aktarmadığı gerekçesiyle Yunanistanı sert şekilde eleştirdi. Dahası, Avrupa Merkez Bankası Başkanı Jean-Claude Trichet yaptığı bir açıklamada, Yunanistanın büyük bütçe açıklarını kapatmak ve mali durumunu düzeltmek doğrultusunda sıkı mali politika izlemek zorunda olduğunu belirtti. 2009 yılının sonunda bütçe açığının Gayri Safi Yurt İçi Hasılaya (GSYİH) oranı yüzde 12,7ye ulaşan ve kamu borcu GSYİHsinin yüzde 113ünü aşan Yunanistanın ekonomisi, Avrupa Komisyonunun merceği altına alındı.

Kontrollü olmayan kamu harcamaları ve küresel ekonomik krizin etkisiyle, Yunanistan ekonomisi sıkıntılı bir sürece girdi. Küresel ekonomik kriz yüzünden Yunanistan ekonomisi son iki yıldır daralma süreci yaşıyor. Yunanistan ekonomisinin 2009 yılında bir önceki yıla göre yüzde 2,7 oranında daraldığı, özel tüketimin yüzde 1,4 oranında azaldığı, brüt sabit yatırımların ise yüzde 16,5 oranında küçüldüğü tahmin ediliyor. Buna bağlı olarak da işsizlik oranı 2009da yüzde 9a yaklaştı. Değişik raporlarda Yunanistan ekonomisinin 2010 yılında da daralmaya devam edeceği öngörülüyor. Bu durum ise, Avro Sahası ülkeleri içinde kamu borcu seviyesi oldukça yüksel olan Yunanistanı daha da zor duruma doğru sürüklüyor. 2010 yılı için hazırlanan bütçe taslağına göre, bu yıl içinde Yunanistanın kamu borcunun GSYİHya oranının yüzde 120,8 seviyesine yükselmesi bekleniyor. Aynı bütçe taslağında, 2009da yüzde 12,7 seviyesinde gerçekleşen bütçe açığının GSYİH oranının 2010da yüzde 9,1 indirilmesi hedefleniyor. Ne var ki Yunanistan ekonomisinin gidişatı hakkında memnun olmayan üç önde gelen kredi derecelendirme kuruluşu, Yunanistanın kredi notunu düşürmüş bulunuyor.

Hatırlatmak gerekirse, Avrupa Birliğinin Maastricht kriterleri gereğince, bütçe açığının GSYİHya oranı yüzde 3ü aşmamalıdır. Yunanistan, 2009 yılında bütçe açığının GSYİHya oranını yüzde 3,7ye indirmeyi taahhüt etmişti. Vergilerin yükseltilmesi ve vergi kaçakçılığına karşı önlemler alma yoluyla ise gelirlerin artırılması hedeflenmişti. Ayrıca, gayrimenkullere yapılan yasal olmayan ilavelere ceza kesilmesi suretiyle 1,1 milyar Avroluk gelirin sağlanmasına çalışılacağı duyurulmuştu. Ancak bu konuda istenen başarının elde edilemeyeceği anlaşıncı Yunanistan 27 Nisan 2009de Avrupa Komisyonunun takibi altına alındı. Komisyon Yunanistandan 2010 yılına kadar bütçe açığını GSYİHnin yüzde 3ünün altına indirmesini talep etti.

Yunanistanda 4 Ekim 2009da yapılan erken meclis seçiminin ardından iktidar olan PASOK, çok sıkı ekonomik politikaların hayat koşullarını daha fazla zorlaştırabileceği ve bu yüzden halkın desteğinin yitirebileceği endişesiyle, kamu disiplini daha ılımlı adımlarla sağlamaya çalışıyor. Nitekim Yunanistan Başbakanı Yorgo Papandreu 14 Aralık 2009da yaptığı bir konuşmada, mevcut bütçe açığını ancak 2013 yılında GSYİHnin yüzde 3ü seviyesine indirebileceklerini duyurdu.

Brükselden gelen baskılar neticesinde ise, Yunanistan hükümeti 5 Ocak 2010da açıkladığı bir programda, bütçe açığını 2012 yılında GSYİHnin yüzde 3ü seviyesine çekmeye çalışacağını belirtti.

Bütçe açığını üç yıl gibi bir süre içinde milli gelirin yüzde 12,7sinden yüzde 3üne indirmek, vergi ve istihdam politikalarında çok sert önlemlerin alınmasını gerektiriyor. Diğer taraftan Yunanistan kamu harcamalarını kısabilmek için sosyal güvenlik ve eğitim gibi alanlarda bazı reformlar gerçekleştirmek zorundadır. Avrupa Komisyonunun Yaşlanma Çalışma Grubunun bir raporuna göre, Yunanistanda emeklilik maliyetinin GSYİHya oranı 2060 yılında yüzde 15,9a çıkacaktır. Aynı değer Avro Sahası ülkeleri için ise ortalama yüzde 4,8 olarak tahmin edilmiştir. Gittikçe yaşlanan nüfusu yüzünden, Yunanistan sosyal güvenlik sisteminin birkaç yıl içinde çökme tehlikesiyle karşı karşıya kalabileceği belirtiliyor.

Bir önceki hükümetten devralınan bu yöndeki ekonomik olumsuzlukların giderilmesi doğrultusunda gerekli tedbirlerin uygulanması, Papandreu hükümeti açısından politik olarak kolay olmayacak. Söz konusu tedbirlerin uygulanması Papandreu hükümetine duyulan güvenin sarsılmasına sebebiyet vermekle kalmaz, sık sık sokak gösterileriyle gündeme gelen Yunanistanda daha ciddi bir sosyal kargaşanın yaşanmasına yol açabilir.

Erhan Türbedar, TEPAV Dış Politika Analisti

Kaynak/Source: